1

श्रीम मंत्र
राजे

श्रीगणेशाय नमः ॥ तं ध्याये त्वद्वराजेन प्रोक्तं रूपं परात्परम् ॥ आल्हादि
नीं हरेः कांचिच्छक्तिं सा त्वत्ससेविताम् ॥ १ ॥ श्रुतिरुवाच ॥ कीदृशः त्व
द्वराजोऽयं केन प्रोक्तः सुरेश्वर । कस्य नाम प्रसादेन जानकीरूपबो
धकः ॥ २ ॥ श्रीसंकर्षण उवाच ॥ ब्रवीमि त्वद्वराजं ते श्रीशिवेन प्र
भाषितम् ॥ श्रुतं श्रीवसिष्ठेन दिव्यं पावनानां च पावनम् ॥ ३ ॥ येना
॥१॥ राधनं तस्या मंत्रराजेन भक्तितः ॥ कदाचिच्छ्रीशिवो रूपं ता ॥१॥
तुमिच्छुर्हरेः परम् ॥ ४ ॥ दिव्यं वर्षशतं देव विधिना विधिवंदना ।
जजाप परमं जाप्यं रहस्ये स्थापनवेनमा ॥ ५ ॥ प्रसन्नोऽभून्महादेवः
श्रीरामः करुणाकरः ॥ मंत्राराध्येन रूपे राभजनीयः सतां प्रभुः
॥ ६ ॥ द्रष्टुमिच्छसि यद्रूपं मदीयं भावनास्पदम् ॥ आल्हादिनीं

जानकी॰
स्तवराजं॰

पापदपुण्डरीकं केशोरसौरभसमाहृतयोगिचित्तम् ॥ हन्तुं त्रिताप
मनिशं मुनिहंससेव्यं सन्मानसालिपरिपीतपरागपुञ्जम् ॥ पा
दस्य पार्वकरसेन तनं सुरक्तं सौभाग्यभाजनमिदं हि परं ज
नानाम् । पुञ्जीकृतं सुभजनां तव देवि नित्यं दत्ताश्रयं सुम
२ नसां मनसानुरागम् ॥१५॥ पादाङ्गुलीनखरुचिस्तव देवि र
॥२॥ म्या योगीन्द्रवृन्दमनसा विशदा विभाव्या ॥ त्रैतापक्रान्तसु ॥२॥
पशान्तये पश्यतां कान्तिर्दृष्टेव रा किं समुपयाति तु लोपुतास्मा
॥१६॥ मञ्जीरधीरनिनदं कलहंसकालीहासायसानवलि
भावरनीलवदीपम् ॥ कं चापरं रसिकमौलिमनोनियन्तुं
कुम्भ यापरमकौशलमत्र तस्याः ॥ सिञ्जीशावृद्धिवरं रंजन
॥१७॥

परांशक्तिं त्वदंशां साल्लन सम्मताम् ॥७॥ तदाराध्यत्वदाराम त्वदाधीन
स्त्वयाविना ॥ निष्ठामि न त्वरां शाम्भो जीवनं परमं मम ॥८॥ इत्यु
क्तो देवदेवेशो वशीकरणमात्मनः ॥ पप्रपत स्तस्य नूपं त्वम
न्त्रहीनं दधे प्रभुः ॥९॥ श्रुत्वा नूपं तदाश्चाम्भुस्तस्याः श्रीहरिय
केतः ॥ अचिन्त्यपत्नमाचापमनः कारणमात्मनः ॥१०॥ स्फुर
द्रूपवान स्वनूपं तस्याः परात्परम् ॥ दुर्निरीक्ष्यं दुराराध्यं सा
त्वतां हृदयंगमम् ॥११॥ आश्रयं सर्वलोकानां ध्येयं योगविदां
तथा ॥ आराध्यं मुनिमुख्यानां सेव्यं संपत्तिनां सताम् ॥१२॥ द
ष्ट्वा स्वर्णमयं सर्वनूपं तस्याः सुरेश्वरः ॥ तुष्टाव जानकीं मत्वा
मूर्त्तिमन्तीं प्रभाविनीम् ॥१३॥ श्रीशिव उवाच ॥ वन्दे विदेहतन

...नचरि०
...राजो१०

भूपेनमाविजननीजठरे निवासस्तेषांमनोधरणिजेऽत्र मुलगन
मासीत् ॥२२॥ नाभीह्रदं हृदिमनः करिणः क्रशांग्रोः प्रष्टिप्रदं प्रच
लितं त्रिवलीतरङ्गम् ॥ राजीव शैवलनिभं रुचिमुत्तरोमराजीम् ॥
शान्त्ये नवत्रितपतापतिमारधामः ॥२३॥ नीलाभकंचुकमरी
3 न्द्रसमूहनीले वैतोजपुग्ममतितुङ्गमलंकृतं ते ॥ हारैमनोह
रतरैर्लतुरंगीत्ति तीजे सौन्दर्यवारिनिधिवारितरंगसङ्गम्
॥३॥ ॥२४॥ बाहू स्मरागजमदखण्डनपरिघौ ते भीताभयप्रदव ॥३॥
दान्यतमौ जनानां तु भ्रांगदांकितविंकितमुद्रिकौ तौ ॥ हे
मपकंकणाछितावलयौ भजामः ॥२५॥ केशांकपोततरू
मणिगलकान्तिमोघं भूषेरनेकविधि ॥

गूढगुल्फौ पादारविन्दयुगलौ जननापवर्ग्जौ ॥ विन्दन्ति ते त्रिभुवने श्वरि
मा वा सिद्धिं व्यापन्ति ये निखिलसौभगभानुभाजो ॥१८॥ हेमाजिवीर्द्ध
ते विभूषणभूषितयन्त्रैलोक्यतेजद्भूयमञ्जुलपुंजमूर्तम् ॥ नातिस्म
पुन्दरिपदं सारसीं सुहाभं भीताभयप्रदमनन्तमनो निधेयम् ॥१९॥
वक्त्राम्भहारि मुनितम्वप्रभवता ध्येपं सुधीभिः निष्ठां रसनाभि
धानम् ॥ व्या ना स्यादं द्वेपनेमनसो मुनीनां भावैकगम्यममरे
शाननां त्रिपम्भे ॥२०॥ कौशेयवस्त्रपरिनद्धमलं ह्रतं ते कार्त्तस्व
राश्रानिमणिप्रवरप्रवेकैः ॥ रत्नोज्वमेरसन पाटहकांति
मन्दिर्भासितं निर्मितं पास्वधिनयं तिमध्यम् ॥२१॥ अश्वत्थपत्र
निभमम्बधिपोदरं ते माव्यं भवाब्धितरिकैवलकारनाशं ॥

४

स्त्रिगाद्दंबहुशोरसज्ञाः॥२९॥ ज्ञानंनिरंजनमिदंविवदन्तिये
तेमुह्यन्तिशब्दरिशिखिवहात्तउरगीकरान्तैः॥ नालोकयन्तिनित
रांनत्वद्दृश्चिनाद्दोर्घायुषान्तिपुगमंजनरंजितंते॥३०॥भू
वशरीविलसितंजगदाहुरीशे आसाद्यमुनिवरास्तुनए
यनित्यम्॥ नाथायतस्यनतउरगीतिलकेलहीयापाथ्रीलतोह
॥५॥ ॥रिमनोमगवन्नघनाय॥३१॥ भासंविशालमतिसोभगभा ॥५॥
जनंते सिन्दूरबिन्दुरुचिरं धुतिदीपमन्तम्॥ पिरस्यिकृतःकि
मुतरागद्दीतीवतस्मिन्प्रघोनतेजननिजाग्रतजन्मभाजा
म्॥३२॥ आदर्शवर्तुलकपोलविलोललोलंकस्मीयवतंस
युगलंजनजाग्रनाशम्॥ सूर्यादिकान्तिहरमाश्रयमोजसाते

मूचिलमम्बुजाभ्यम् ॥ ध्यायेम मानसविशुद्धिकृते कृपालो
योगीन्द्रभावितपदे समदेशाररोपे ॥ २६ ॥ यच्चैन्दुमिन्दुचपरत्व
खितमखिलतां शुंखरागं प्रापप्रीडतमनः परिदग्धिडिता शाम्
॥ सन्मानसाब्जमुदितं पुलिनं वरेरुपं रामाक्षितारकचको
रमहं भजे ते ॥ २७ ॥ ताम्बूलरागपरिरञ्जितदन्तपङ्क्तिं प्रद्यो
तिनाधरमधः कृतबिम्बरागम् ॥ ईषत्स्मित पुलिकदाम्न
विकासितास॰ वक्त्रं परेशानपजास्पदमाभजे ते ॥ २८ ॥ ना
सायमौक्तिकफलं फलदं परेशो ध्यायन्ति ये च निजजाम्यवि
नाशहेतोः ॥ त्रैलोक्यनिर्मलपदं सुरवृन्दलरीयं स्वैतामि को

जानकी:
...राज:

प्रीत्यै करोषि परदेवि पदं पिधामम् ॥ ३७ ॥ पारे गिरां गुणनिधे
श्रुतयो वदन्ति ॥ रूपं त्वदीयमपरं मनसोऽप्यगम्यम् ॥ मातस्त्वा
त्कृपं सरसिजा [illegible]नि भवेदनेन ॥ बुद्धौ कृपामनु कृशोदरि
मा दधानं तत् ॥ ३८ ॥ किं चित्रमत्र जननि प्रभया प्रकाशरूपं वि
॥५॥ श्वं वदन्ति मुनयस्तव देवि देवाः ॥ जाताश्रयस्त्रिभुवने ॥५॥
गुणतोऽधिवन्ध्य [illegible]रादि[illegible]नि विभवं परमस्य पस्याः
॥ ३९ ॥ वेदान्तवाक्यवि[illegible] वदन्ति निजस्वरूपं नित्यानु
भूतिमवभावपरापरस्थौ ॥ निरीतु मघ पतते[illegible]पसा
यतन्ते ॥ बोधामपादसरसीरुहयुग्मभृङ्गाः ॥ ४० ॥ ॥

नीत्वं धियाधरणिजे स्वधियं निधीरः ॥३३॥ कान्तो विभेति जग
तामति भक्तके ते जैवात्कौ मधरश्री मनुरणीय तो ऽसौ ॥ सवी
ति वक्त्र मतप्राभजनो पतूपे मन्यामहे हरि रिति श्रुति मूवसारः ॥३४॥
सीमन्त सम्वतन्न सुंदरगाति सीमम भुक्ता विभ्र धित मलंस
मभाव्रभाजं ॥ निस्सीमनापरहजे पतयो पतन्ति ॥ जानीमहे
महित वन्दित सीमभूतौ ॥३५॥ कान्ता हि भीन भजता महिमा
ग भिन्ना ॥ पामात्परस्य चरि सतामयतीस्तनः ॥ एषो [illegible] त्त
विशाल नरानुवेसी ॥ [illegible] नागसदृशी सुदृशां त्रिलो [illegible]
॥३६॥ सानि सुमूलमत्त ताति गताति नीला ॥ [illegible] वक्ष सूत्र क
लिता [illegible] पपात तनाते ॥ भर्तुः स्वरूपमनुभाव [illegible] नाजनानो ॥

गो॰ मा॰
तत्त्वराज॰

स्वरूपमतिदुर्लभमत्रानुसेव्यम् ॥ ८८॥ किं दुर्लभं वरस्वापं
कजसेवया ते पूर्णा रमन्ति रमणीयतया त्रिलोक्यां यत्सु
प्रकाशविमर्शसुदृढं लसीपं तेषामहो किमुत साधन
कोटियत्नैः ॥ ८९॥ धन्यास्त एव तव देविपदारविन्दं
स्पन्दायमान मकरन्दमहर्निशं मे ॥ भृंगायमानमन
॥६॥ नसो नितरां भजन्ते ॥ भावावबोधनिपुणा परदेवता ॥६॥
याः ॥ ९०॥ पादाब्जरागपरिरंजितचित्तभृंगा येषां समीहय
इह जातमिदं स्वरूपम् तेषां न किं प्रवदते परितोवि शिष्टं साधं
मवेदिह परत्र न किंचिदन्यत् ॥ ९१॥ भुवनानि चिद्भुवनमहोमनु

जातं तु देव जगतां नितरां निदानं मन्यामहे न दिदमस्व लके
तं श्रुतीनां ॥ सर्वं यतः खलु विवेष्टितमात्मशक्तेः कार्यं हि का
रणगुणान् व्यतिलंघ्य विद्यात् ॥८१॥ जानीमहे जननि ते च
पनारविन्दद्वन्द्वं मिलन्निजनिजगत् तपनान्निमीलनात्
वैषम्यसूत्रमसतां समुपागते पत्स्यादसत्पादनमसंप्र
पमस्य नूनम् ॥८२॥ जातं त्वदीयमपरं च परं तु विश्वं
भावं मवैन नु निजे प्रकटीकरोषि ॥ प्रेम्णा व्रतैः प्रपमन्नः
परमानुभावं भावं पदाम्बुजमनिशं त्वज नैरतोसि ॥८३
पे धामदः परमिव तु च तज्ज्ञानानां विद्योतते जननि जा
चररागारविन्दसर्वं समीरयन्कुक्ष्म सुमनो वचोमि ध्वंस

जानकी
गीजि ००

भक्तिं मया व्जिनरराशिपल्लपावपयोधे ॥५१॥ यावंगिते चरणाचम
रणावन्द्धिसंगम् ॥ मह्यं विदेहतनयेपरिदेहि नान्यं ॥ यावेवरं क्र
यितं वरदे भवत्या येनामुनान्तरधवे ममरंजनास्यात् ॥५२॥
७ यावेह्मन्म मधुसूदनमूर्तिभावं ॥ सा ईत्वयालि हृदये म अजि
॥७॥ नाथि शिरो मे ॥ लं देहि वेलवरदेमुनि संघ मुख्या ॥ मन्यंतिव
द्धभननरास्वपतेर्भवन्तीम् ॥५३॥ श्रीसंकर्षण उवाच ॥ ॥७॥
एवं स्तुत्वा भरत्रूपं जानक्या जाऽञ्जनाशनम् ॥ उपाररराम
शान्तात्मा योगेश्वरसदाप्रियः ॥५४॥ निरीक्षंतं तनुस्वा
म्भोजं भावयन्नरूपमद्भुतम् ॥ कांतं तत्स्याः परां भक्तिं पा

रन्दमस्याः ॥ ४७ ॥ ये मुनीन्द्रनिचयैरतिदुर्लभं ते ॥ पादाब्जयोरतिधिका
मधिकाशयो धंमू ॥ स्यादेव देवि तव कान्तिनिजस्वरूपे ॥ ४८ ॥ पादौ
न्नते सरसिजप्रभुनिशारिपादे ॥ नस्याद्भुतिस्तनुनवांकुरसंधिश्रो
श्रो ॥ नावत्कपंतनुरिणमोलिमरोजन्मानां ॥ त्वानंद ठमव
तिमाभिनिरामरूपे ॥ ४९ ॥ मातात्तपोव्रत प सेनियमैः
समीहे तुं कृपामृतमिह प्रसभं स्वरूपं ॥ नापस्यते श्रुति
वचो विषयं कपंस्यात् ॥ मूढो वपोत्सृजेति देवमुषान्यमू
नि ॥ ५० ॥ योगाधिरूढमुनयो हरिपादपद्मे ॥ ध्यापन्ति ये चरणा
पंकजयुग्ममन्तः ॥ वां हन्ति विघ्नशतशो प्यनिवार्य्यमातां ॥

नतः ॥ तस्येहामुत्र किंचिन्न चास्तु सा ह्यगोचरम् ॥ ८१ ॥ ध
नं धान्यं पशवः पुत्रा नैश्वर्यमतिमानुषम् ॥ प्राप्येह मोद
ते भूयो मत्प्रसादं न च भुंजेत सः ॥ ८२ ॥ पद्मौ कोत्तरं वस्तु
त्रिषु लोकेषु दृश्यते ॥ सर्वं तत्त्वस्य पाठेन प्राप्नुयान्तु वि
मानवः ॥ ८३ ॥ इदमेव परमैकान्तं रहस्यं सुरसत्तम ॥
 न प्रकाश्यं त्वया शंभो शठाय भावह्निरो ॥ ८४ ॥ भक्ति 
 र्यस्यास्ति देवेश सर्वैश्वर्यं न पापमपि ॥ गुरो सर्वात्मभावे
न विधे भक्तिरुत्तमा ॥ ८५ ॥ तस्मै देयं प्रातं शंभो भावना
दृढं हरौ ॥ सर्वभूतहितार्थीय शान्ताय सौम्यमूर्तये ॥ ८६ ॥

दपंकजयोर्ह्णं ॥५५॥ उवाच तं चराचरो हा जानकी भक्तवत्सलाः
एवमस्तु महादेव यत्त्वयोक्तं च नान्यथा ॥५६॥ अन्यं ते कांक्षि
तं ब्रूहि दास्यामि देवदुर्लभम् ॥ मत्सामपि कृपोन्मुख्यो न किं
चित्तस्य दुर्लभं ॥५७॥ प्रसन्न वदनो दृष्ट्वा सोपि देवशिरो
मणिः ॥ ययाचे परमात्मानं रहस्यं भावबोधकम् ॥ ५८॥
मातस्मै वदान्या सा यद्यन्मनसि कांक्षितम् ॥ वरं
वरेश्वरी माता तत्सनुनानुयाचकं मोहितम् ॥५९॥ अयं पवित्रमो
क्षितस्तवराजस्तवयाशिव ॥ प्रकाशितो निगोप्योपि मन्त्र
सादास्सुरोत्तम ॥६०॥ यः पठेदिदमत्यन्तं पूजाकाले प्रय

जानकी
स्तवराज० ॥८१॥

शाखश्चान्तरं … नर

इत्युक्ताभावनामूर्त्तिः सीताजनकनन्दनी ॥ रूपापा
त्रायतस्ते मा पूर्वोदार सर्वदुःखप्रणाम
नं ज्ञानध्यानतुप्रसारतः ॥८८॥ इति श्री अग
स्त्यसंहितायामकचत्वारिंशोऽध्यायः ॥४१॥ ॥
इतिश्रीजानकीस्तवराजं समाप्तं संपूर्णं शुभ
मस्तु शुभं भूयात् पुस्तकमिदं लेखि जगन्ना
थेन शर्मणा संवत् १८१५ शाके १६८० ॥ ॥ ॥

10